

RE-INTEGRATIE VANUIT CLIENTPERSPECTIEF

Het begrip ‘maatwerk’ is een kernbegrip geworden bij de re-integratie. Het FSU constateert dat maatwerk verschillend ingevuld wordt. Gemeenten en re-integratiebedrijven gaan er nogal ’s van uit dat maatwerk het resultaat is van hun beoordeling van de situatie van de uitkeringsgerechtigde en uitgevoerd moet worden volgens hun voorwaarden. Het FSU denkt daar anders over: het gaat om personen met een eigen geschiedenis en eigen wensen voor hun toekomst. Het zijn personen van vlees en bloed en geen ‘gevallen’ of producten. Daarom hoort een traject direct aan te sluiten op de persoonlijke mogelijkheden en vaardigheden. Met als uitgangspunt de actuele situatie en de eigen ideeën van de cliënt. Belemmeringen kunnen eerder en helder in kaart worden gebracht. Zo kan een schuldsituatie – waar je niet zo makkelijk over praat - bijvoorbeeld een kansrijke re-integratie volledig blokkeren.

Het eerste contact zal niet een groepsbijeenkomst moeten zijn maar een persoonlijk gesprek. Op grond daarvan kan een traject ontwikkeld worden dat aansluit op de kennis, werkervaring en vaardigheden van de persoon. Uit het gesprek zal moeten blijken welk traject het meest geëigend is en de persoon zal vervolgens de tijd moeten hebben om voor de nieuwe situatie zaken in de leef sfeer te regelen. Aan het eind van het gesprek kan hierover een tijdsafpraak gemaakt worden. Bij maatwerk hoort een persoonlijke aanpak en geen standaardaanpak!

Geef de persoon in gesprekken volop de ruimte voor eigen inbreng. Stel vervolgens samen vast in hoeverre zijn of haar ideeën reëel en realiseerbaar zijn (geen knollen voor citroenen) en hoe deze ondersteund kunnen worden. De rol van de medewerker is daarmee die van de dienstverlener en niet die van de beoordelaar. De rol van de cliënt is die van de mederegisseur. Ga er van uit dat de uitkeringsgerechtigde ook in staat is om zelf oplossingen te regelen, zoals bijvoorbeeld de keuze voor vrijwilligerswerk. Neem motivatie als drijfveer en niet dwang (zoals dreiging met sancties)!

Gelijkwaardigheid en wederkerigheid zouden de pijlers moeten zijn van een traject. Dat kan door als gemeente/ re-integratiebedrijf en cliënt een contract af te sluiten waarin de afspraken, rechten, plichten en inspanningen van beide partijen helder vastgelegd worden. Op deze manier is niet sprake van eenrichtingsverkeer, maar van een coöperatieve ‘deal’ waar partijen elkaar aan kunnen houden. Het traject of de werkplaatsing wordt niet opgelegd, maar overeengekomen. Dat is een wezenlijk verschil! De cliënt wordt daarbij als contractpartij gerespecteerd.

De persoon heeft recht op voorzieningen in het kader van het re-integratie/werkleertraject. Dat recht zou volgens het FSU afdwingbaar moeten worden. Een cliënt krijgt een sanctie opgelegd als deze zich niet houdt aan de regels of termijnen. De cliënt zal omgekeerd ook de gemeente een sanctie moeten opleggen als deze in gebreke blijft. De cliënt is dan niet afhankelijk van een willekeurige beoordeling, maar kan zich beroepen op de overeenkomst. Met een ‘in gebreke stelling’ kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld voor het niet naleven van het contract en de cliënt zou een schadevergoeding moeten kunnen krijgen. Dat kan al als het gaat om termijnen: sinds 1 oktober 2009 moet de gemeente bij het niet naleven van termijnen op grond van de wet ‘Dwangsom en beroep’ een schadevergoeding verstrekken.